

Пам'ятка щодо дій населення при виникненні надзвичайних ситуацій

ДІЇ ПРИ РАПТОВОМУ АРТОБСТРІЛІ

Якщо ви почули свист снаряда (він схожий більше на шурхіт), а через 2-3 секунди - вибух, відразу падайте на землю.

Не панікуйте: уже те, що ви чуєте сам звук польоту, означає, що снаряд пролетів досить далеко від вас. Швидко й уважно озирніться навколо: де можна надійно сховатися?

Не підходять для укриття: під'їзди будь-яких будівель, місця під технікою (вантажівкою або під автобусом), підвали будинків. Вони не пристосовані для укриття в часі авіанальотів або ракетно-артилерійських обстрілів.

Можна сховатися в таких місцях:

- у спеціально обладнаному бомбосховищі; у підземному переході чи в метро (ідеально підходить);
- у будь-якій канаві, траншеї або ямі;
- у широкій трубі водостоку під дорогою;
- уздовж високого бордюру або фундаменту паркану;
- у дуже глибокому підвалі під капітальними будинками старої забудови (бажано, щоб він мав 2 виходи);
- у підземному овочесховищі, силосній ямі і т.д., у оглядовій ямі відкритого (на повітрі) гаража або СТО;
- у каналізаційних люках поряд з вашим будинком; у ямах- «воронках», які залишилися від попередніх обстрілів або авіанальотів.

У гіршому випадку - коли в полі зору немає укриття, куди можна перебігти одним швидким рухом - просто лягайте на землю і не рухайтесь, закривши голову руками!

ЯК ВИЖИТИ ПІД «ГРАДОМ»

Система залпового вогню «Град» має репутацію грізної та страшної зброї, яка не залишає шансів на виживання. Однак, як показує досвід, можна залишитися живим і під «Градом». Головне - не впасти в паніку та знати кілька особливостей цієї зброї. Звичайну випущену міну, можна почути та встигнути відреагувати на неї. Натомість, снаряди з «Граду» летять вдвічі швидше за швидкість звуку, тож, ракети прилітають швидше, ніж долітають до вух звуки їхнього пострілу і польоту.

Однак залп з «Граду» добре видно. Уночі це яскравий спалах на горизонті, удень - димні сліди випущених ракет. Тому потрібно організувати чергування спостерігачів, які вчасно попередять про початок обстрілу.

Звичайна дальність стрільби - від 5 до 20 км. Тож після сигналу від спостерігача є всього декілька секунд, щоб сховатися. Людям, які знаходяться в зоні можливого обстрілу «Градами», дуже важливо виробити специфічну звичку: постійно тримати в полі зору оточуючі предмети, які можна використовувати, як укриття.

Ракета «Граду» у рази потужніша за мінометні міни. Важкий снаряд на надзвуковій швидкості + 6 кг вибухівки легко пробивають стіни будинків і ламають міжповерхові перекриття. Тому в середині будівлі краще ховатися в підвалі або на підлозі першого поверху. Вибирайте місце в кутку між несучими стінами (там менше шансів потрапити під завали, якщо впаде стеля) і недалеко від вікна чи дверей (щоб легше було залишити будівлю в разі потрапляння ракети).

Осколково-фугасний снаряд «Граду» має контактний детонатор, який спрацьовує при ударі. Як і у випадку з мінометом, осколки після вибуху летять вгору і в сторони. Тому від осколків досить надійно захищають окопи, щілини, воронки, бліндажі. Якщо обстріл застав вас на відкритій місцевості - лягайте на землю і притискайтеся до неї якомога щільніше. Вище 30 см над землею все буде всіяне уламками.

На кожній пусковій установці «Град» - 40 снарядів, які можуть бути випущені всього за 20 секунд. Але часто дають залп приблизно з 10-30 снарядів, після чого уточнюють результати стрільби і коректують вогонь чи змінюють позицію. Можливий і масований обстріл: в артдивізіоні 18 бойових машин, які використовують і разом, і малими групами, і поодиноці.

Тому не поспішайте виходити з укриття, зачекайте хоча б 10 хвилин після закінчення обстрілу.

Основні правила виживання при обстрілі з «Граду»:

- Організуйте постійне спостереження.
- Постійно тримайте в полі зору будівлі, споруди, предмети, які можна швидко використати як укриття. З часом це увійде в звичку.
- Окопи, воронки, щілини надійно захищають від осколків. Якщо обстріл застав вас на відкритій місцевості - лягайте на землю.
- У будівлі краще ховатися в підвалі або на першому поверсі - у кутку, недалеко від вікна чи дверей.
- Після закінчення залпу не поспішайте виходити з укриття. Зачекайте хвилин 10 - цілком імовірно, що обстріл продовжиться.

УВАГА! ЕВАКУАЦІЯ!

Евакуація - організоване виведення чи вивезення із зони надзвичайної ситуації або зони можливого ураження населення, якщо виникає загроза його життю або здоров'ю, а також матеріальних і культурних цінностей, якщо виникає загроза їх пошкодження або знищення.

Евакуація проводиться на державному, регіональному, місцевому або об'єктовому рівні.

Види евакуації: обов'язкова; загальна або часткова; тимчасова або безповоротна.

Рішення про проведення евакуації приймають:

- на державному рівні - Кабінет Міністрів України;
- на регіональному рівні - Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації; на місцевому рівні - районні, районні в містах Києві чи Севастополі державні адміністрації, відповідні органи місцевого самоврядування;
- на об'єктовому рівні - керівники суб'єктів господарювання.

Обов'язкова евакуація населення проводиться у разі виникнення загрози:

- аварій з викидом радіоактивних та небезпечних хімічних речовин;
- катастрофічного затоплення місцевості;
- масових лісових і торф'яних пожеж, землетрусів, зсувів, інших геологічних та гідрогеологічних явищ і процесів;
- збройних конфліктів (з районів можливих бойових дій у безпечні райони, які визначаються Міністерством оборони України на особливий період).

Загальна евакуація проводиться для всіх категорій населення із зон:

- можливого радіоактивного та хімічного забруднення;
- катастрофічного затоплення місцевості з чотиригодинним добіганням проривної хвилі при руйнуванні гідротехнічних споруд.

Часткова евакуація проводиться для вивезення категорій населення, які за віком чи станом здоров'я в разі виникнення надзвичайної ситуації не здатні самостійно вжити заходів щодо збереження свого життя або здоров'я, а також осіб, які відповідно до законодавства доглядають (обслуговують) таких осіб.

ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ЕВАКУАЦІЇ ВИЗНАЧАЄТЬСЯ КАБІНЕТОМ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ.

ЗАХИСНІ СПОРУДИ

До захисних споруд цивільного захисту належать:

сховище - герметична споруда для захисту людей, у якій протягом певного часу створюються умови, що виключають вплив на них небезпечних факторів, які виникають внаслідок надзвичайної ситуації, воєнних (бойових) дій та терористичних актів (укриттю підлягають працівники найбільшої працюючої зміни суб'єктів господарювання, персонал атомних електростанцій, хворі, медичний та обслуговуючий персонал закладів охорони здоров'я);

протирадіаційне укриття - негерметична споруда для захисту людей, у якій створюються умови, що виключають вплив на них іонізуючого опромінення в разі радіоактивного забруднення місцевості (укриваються працівники суб'єктів господарювання, розташованих за межами зон можливих значних руйнувань, населення міст, хворі, медичний та обслуговуючий персонал закладів охорони здоров'я, розташованих за межами зон можливих значних руйнувань);

швидкостроювана захисна споруда ЦЗ - захисна споруда, що зводиться із спеціальних конструкцій за короткий час в особливий період (укривається населення міст, віднесених до груп цивільного захисту, яке не підлягає евакуації в безпечне місце).

Для захисту людей від деяких факторів небезпеки, що виникають унаслідок надзвичайних ситуацій також використовуються споруди подвійного призначення та найпростіші укриття.

Споруда подвійного призначення - це наземна або підземна споруда, що може бути використана за основним функціональним призначенням і для захисту населення.

Найпростіше укриття - це фортифікаційна споруда, цокольне або підвальне приміщення, що знижує комбіноване ураження людей від небезпечних наслідків надзвичайних ситуацій, а також від дії засобів ураження в особливий період.

Для вирішення питань щодо укриття населення в захисних спорудах цивільного захисту центральні органи виконавчої влади, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, місцеві державні адміністрації, органи місцевого самоврядування та суб'єкти господарювання завчасно створюють фонд захисних споруд.

Утримання захисних споруд цивільного захисту в готовності до використання за призначенням здійснюється суб'єктами господарювання, на балансі яких вони перебувають (у тому числі споруд, що не увійшли до їх статутних капіталів у процесі приватизації (корпоратизації), за рахунок власних коштів.

Захисні споруди цивільного захисту державної та комунальної власності не підлягають приватизації (відчуженню).

ДІЇ У НАТОВІ!

Досвід ліквідації наслідків стихійних лих, аварій і катастроф засвідчує, що паніка – це результат необізнаності, низької підготовки людей до дій у надзвичайних ситуаціях, відсутність психологічного загартування.

Щоб попередити паніку, необхідно з самого початку надавати правдиву інформацію про надзвичайну ситуацію, про рятувальні роботи та ліквідацію наслідків лиха. Активно залучати людей до ліквідації аварії чи стихійного лиха, щоб усі відчували себе причетними до важливих подій.

Якщо паніка виникла, необхідно приймати термінові і невідкладні дії для її подолання, тут важлива кожна хвилина.

Невідкладні дії для подолання паніки:

- слід відволікти, хай на короткий термін, увагу людей від джерела страху або збудника паніки;
- дати постраждалим можливість хоч на мить забути про страх;
- у цю хвилину необхідно переключити увагу з дій панікера на людину мислячу, холоднокровну, носія спокою та розважливості;
- у такій ситуації необхідні владні й голосні команди, чіткі, обгрунтовані розпорядження;

як тільки паніка спаде – у людей виникає підвищена активність. Її слід зразу використати, залучивши всіх до рятувальних або ліквідаційних робіт.

При охопленні панікою значної кількості постраждалих необхідно об'єднати людей у менші групи. Дуже важливим є особистий приклад поведінки лідера, керівника групи: грамотні розпорядження, достовірне викладення фактів, підтримання порядку, особисті приклади мужності та гуманності.

УВАГА! ТЕРОРИСТИЧНИЙ АКТ!

Тероризм - це метод, за допомогою якого організована група або партія прагне досягти проголошеної нею мети через систематичне використання насильства.

Основні заходи щодо запобігання можливого терористичного акту:

- не торкайте у вагоні поїзда або на вулиці безхазяйні пакети (сумки). Повідомите про знахідку співробітників міліції;
- у присутності терористів не висловлюйте своє невдоволення, утримайтеся від різких рухів, плачу й стогонів;

- при погрозі застосування зброї лягайте на живіт, захищаючи голову руками, подалі від вікон, зашкленених дверей, проходів, сходів;
- у випадку поранення рухайтесь;
- використайте будь-яку можливість для порятунку;
- намагайтеся запам'ятати прикмети підозрілих людей і повідомте їх прибулим співробітникам спецслужб.

Дії під час перестрілки:

- якщо стрілянина застала Вас на вулиці, відразу ж ляжте й озирніться, виберіть найближче укриття й проберіться до нього, не піднімаючись у повний зріст. Укриттям можуть служити виступи будинків, пам'ятники, бетонні стовпи або бордюри, канави. Пам'ятайте, що автомобіль - не найкращий захист, тому що його метал тонкий, а пальне вибухонебезпечне. За першої нагоди сховайтесь у під'їзді будинку, підземному переході, дочекайтесь закінчення перестрілки;
- вживайте заходів для порятунку дітей, при необхідності прикрийте їх своїм тілом;
- якщо в ході перестрілки ви перебуваєте у будинку - укрийтеся у ванній кімнаті й ляжте на підлогу.

ЯК ПІДГОТУВАТИСЯ ДО НАДЗВИЧАЙНОЇ СИТУАЦІЇ

У сім'ї треба розробити план дій на випадок виникнення надзвичайних ситуацій чи обставин. У всіх членів сім'ї повинні бути номери телефонів, адреси електронної пошти один одного для термінового зв'язку. Подбайте про наявність коштів на телефонах. Ці ж номери та адреси повинні бути у вчителів школи, де навчаються ваші діти, на роботі, у ваших родичів і близьких, знайомих.

Необхідно домовитися про те, кому дзвонити в екстреній ситуації. Краще за все обрати родича, що живе на іншому кінці міста, тому що при теракті або при НС у мікрорайоні часто переривається зв'язок, унаслідок чого додзвонитися один до одного неможливо.

Родичу, який живе в іншій частині міста (села), у разі лиха треба повідомити, де ви знаходитесь, у якому ви стані, чи все з вами гаразд. Він передасть це членам вашої родини.

Обов'язково призначте місце зустрічі, де ви зможете зустрітися з членами вашої родини в екстреній ситуації. У разі евакуації, обов'язково візьміть із собою ваш набір предметів першої необхідності та документи.

Набір для виживання

У кожній сім'ї необхідно мати готовий і упакований набір предметів першої необхідності.

Він може суттєво допомогти виживанню в разі екстреної евакуації або забезпечити виживання сім'ї, якщо лихо застало її в будинку.

Для пакування речей скористайтеся водонепроникними сумками чи рюкзаками, що застібаються на «блискавки». Комплект повинен бути максимально компактним, щоб його легко можна було захопити із собою.

Орієнтовний перелік речей, які можуть забезпечити виживання, щонайменше протягом 72 годин:

- протигази з додатковими фільтрами, дитячі протигази, киснева маска, респіратори;
- аптечка: анальгін, ацетилсаліцилова кислота, гіпотермічний (охолоджуючий) пакет, сульфацил натрію, пакет кровоспинний, бинт стерильний, бинт нестерильний, лейкопластир бактерицидний, серветки кровоспинні, розчин брильянтового зеленого, бинт еластичний трубчастий, вата, нітрогліцерин, пристрій для проведення штучного дихання, аміаку розчин, вугілля активоване, корвалол, ножиці;
- суха їжа (галети, печиво), енергетичні батончики, горіхи, мультивітаміни;
- казанок;
- запас води;
- предмети гігієни;
- запальнички та герметично запаковані сірники, свічки, сухий спирт;
- два ліхтарі з додатковими батареями;
- міцна довга мотузка;
- ніж;
- комплект столового приладдя;
- радіоприймач;
- дощовики, одяг, шкарпетки, капелюхи, сонцезахисні окуляри, рукавички, водонепроникне взуття;
- голки, нитки.